

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 21 oktober 2009

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om friidrott på idrottsforum.org

Den amerikanske löparstjärnan George Seward – jaha, vem är det? En ny förmåga? Nej, inte alls, snarare en påminnelse om att idrottshistorien sträcker sig ganska långt bakåt i tiden för den som orkar se efter. Seward (1817–1883) var på sin tid världens snabbaste man och tävlade i USA och England. Han är föremål för en ny biografi av Edward S. Sears, pensionerad rymdingenjör och själv löpare och löptränare, och dessutom numera självlärd idrottshistoriker. Hans första bok, *Running Through the Ages* (MacFarland 2001) fick ett entusiastiskt mottagande, bland annat av Peter Lovesey som senare kom att skriva förordet till Seward-boken, och innehöll ett längre kapitel om George Seward. Sears har jobbat vidare med Seward, och i fjor utkom *George Seward: America's First Great Runner* på Scarecrow Press. Vi gav naturligt nog boken till en annan idrottshistoriker, dock av facket, Björn Sandahl, som finner mycket att tycka om i boken även för läsare som kanske inte känner till eller bryr sig om George Seward, information och referenser som lyfter den över den genomsnittliga händelse- och/eller personbaserade idrottshistoriska studien.

Mindre känd världsrekordhållare

Björn Sandahl

Södertörns högskola

*Edward S. Sears***George Seward: America's First Great Runner**

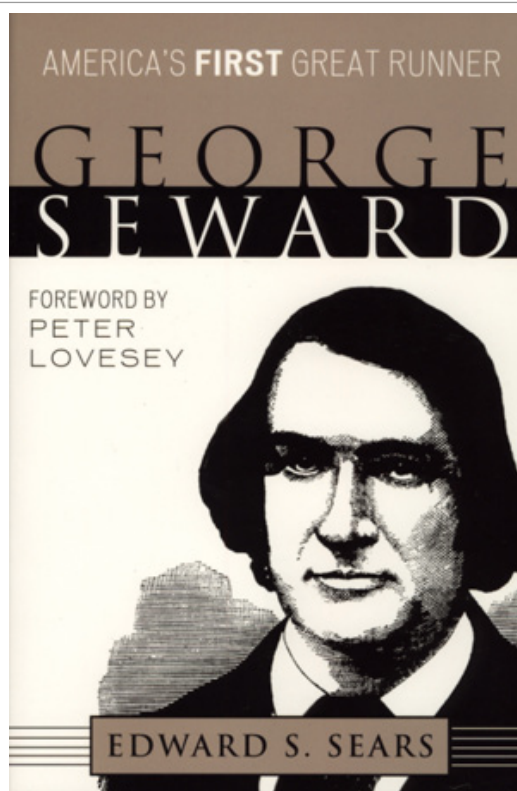
229 sidor, hft., ill.

Lanham, MD: Scarecrow Press 2008

ISBN 978-0-8108-6133-6

Den idrottshistoriska forskningen kan grovt räknat indelas i tre kategorier; teoridrivna studier, händelse- och/eller personbaserade studier och läroböcker. Medan teoridrivna studier huvudsakligen handlar om empirisk forskning och analys utifrån i förväg uppställda premisser, vilka sedan i förenklad form upprepas i läroböckerna, tenderar de händelse- och personbaserade studierna ofta att hemfalla till nostalgiskt berättande om enskilda personer och händelser med alltför stort fokus på det enskilda för att äga något mer allmänvetenskapligt intresse. Nu har en ny bok i den senare kategorin publicerats, denna gång om den amerikanske 1800-talslöparen George Seward. Och frågan man som läsare då ställer sig är om detta är ännu ett exempel en huvudsakligen persontecknande historia, eller en undersökning som genom exemplet George Seward avtäcker de steg och processer som kom att konstituera löpningens utveckling till en av den moderna friidrottens bärande pelare.

För de flesta är nog George Seward en ganska okänd person. Möjligen kan någon dra sig till minnet den förmodade skrönan om den amerikanske löpare som uppgavs ha satt världsrekord på 100 yards (c:a 91½ meter) 1844 med en tid på nio och en kvarts sekund, ett rekord som om det var korrekt tog 100 år att slå. Ytterligare någon kan minnas att samme löpare under slutet av sin karriär mer eller mindre framgångsrikt kämpade mot sjukdomen reumatism och, delvis som en följd av sjukdomen, snabbt förpassades till de idrottshistoriska arkiven efter karriären. Nu har Seward återigen hamnat i händelsernas centrum genom en biografi med fokus på hans liv och gärning som löpare.

Boken har ett traditionellt kronologiskt upplägg. Efter ett inledande dramatiserande kapitel där huvudrollsinnehavaren befinner sig i ett karriäravgörande ögonblick – i detta fall Swards sista lopp i Stalybridge 1866 – får vi i åtta kapitel följa Seward genom livet, från födelse till frånfalle. Ett särskilt kapitel fokuserar också på eftervärldens hågkomst av löparen. I ett separat slutkapitel ges en historisk översikt av kortdistanslöpnings historia, vilket placerar in Seward i ett historiskt sammanhang och höjer helhetsintrycket av boken.

Undersökningen är väl underbyggd med funktionell notapparat och ett omfattande källmaterial. Det finns också ett flertal samtida illustrationer av huvudrollsinnehavaren, övriga omnämnda personer samt i förekommande fall av de platser som beskrivs. Författaren, Edward S. Sears, en pensionerad rymdingenjör och tidigare aktiv friidrottare, har också i berättelsen lagt stort fokus på datum och tidsangivelser, både avseende idrottsresultat och tidpunkter, vilket ger läsaren gedigen kunskap om de evenemang i vilka Seward deltog. Nackdelen med detta tillvägagångssätt är naturligtvis att personen står i centrum och övergripande trender och utvecklingstendenser hamnar i bakgrunden.

Detta problem är dock inte så betydande som det vanligen brukar vara i denna typ av undersökningar. Även om det naturligtvis i huvudsak är en berättelse om personen George Seward så framträder här och var jämförelser mellan det engelska och amerikanska idrottsstrukturerna, vilket främst kommer sig av att dessa båda länder utgjorde Swards arena under karriären. Den uppmärksamme läsaren kan finna intressanta jämförelser mellan USA och Storbritannien gällande ”matchracing”-systemet och hur löparna använde sig av ekonomiska garantier.

Vidare kan man hitta noteringar om skillnader i idrottskulturen och massmedia, om samhällsutvecklingens betydelse för idrotten, träningsrutiner och hur den moderna löpningsidrotten började utvecklas, även om dessa på grund av bokens fokus sker i förbigående.

Överlag är dock detta en biografi med Seward i centrum och med analyser och referenser till den samtida idrottsutvecklingen förekommande endast i den mån de ytterligare belyser löparens egen historia. Ett undantag från denna regel är dock just det sista kapitel som fungerar som en mini-historik över löpningsidrotten i stort. Detta gör bokens användningsområden ganska begränsat. Det är knappast en bok som fungerar som kurslitteratur i akademiska sammanhang, ej heller den bok man bör läsa om man vill få löpningsidrottens historia summerad för sig.

Troligtvis kommer historien om George Seward främst locka läsare som är intresserade av just Seward som person, alternativt löpningsidrotten under den aktuella tidpunkten. Det är därför lite paradoxalt att det som gör boken intressant är just det som inte är direkt relaterat till just själva idrottsutövandet. För det är inte Swards bedrifter på löparbanan, ej heller hans sensationella tid på 100 yards som är bokens största styrka. Sådana berättelser har naturligen, i en tid där idrottshjälten dagligen pryder varje dagstidnings löpsedlar, svårt att väcka ett spontant intresse. Förutom ovan nämnda kapitel 10 och de axplock av referenser som nämnts ovan gällande jämförelser mellan England och USA avseende idrottskulturen, så är det avsnitten om Seward efter att reumatismen började inverka på hans idrottsutövande som känns mest intressanta. Här ges en bild av villkoren för idrottaren efter karriären som ofta förbises i studier av idrottshjältar.

För att besvara den fråga som ställdes i inledningen så är det här huvudsakligen en persondriven berättelse. Men här finns också element som lyfter boken över den standardiserade berättelsen om ”idrottsperson X”:s göranden och låtanden. Även om den presumtive läsaren naturligtvis bör ha ett stort löpningsintresse, alternativt vara intresserad av Swards person, så följer med berättelsen även kunskaper på en strukturell nivå. Detta, tillsammans med bokens gedigna källmaterial, höjer den över genomsnittet.

© Björn Sandahl 2009.

Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se

Kjøp boken fra Capris.no

Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk

Buy this book from Amazon.co.uk

Buy this book from Amazon.com

” Den uppmärksamme läsaren kan finna intressanta jämförelser mellan USA och Storbritannien gällande ”matchracing”-systemet och hur löparna använde sig av ekonomiska garantier.